

ĐÓNG GÓP MỚI CỦA LUẬN ÁN

Đề tài: Đánh giá hiệu quả hoạt động của NHTM Việt Nam bằng phương pháp phân tích bao dữ liệu (DEA)

Chuyên ngành: Tài chính – Ngân hàng

Mã số ngành: 9340201

Nghiên cứu sinh: Nguyễn Thanh Bình

Người hướng dẫn khoa học 1: TS. Phạm Quốc Việt

Người hướng dẫn khoa học 2: TS. Nguyễn Ngọc Ảnh

Đơn vị đào tạo: Trường Đại học Tài chính - Marketing

Luận án đã có những đóng góp mới như sau:

Ý nghĩa khoa học:

Nghiên cứu đã đóng góp thêm bằng chứng thực nghiệm tại Việt Nam về cách tiếp cận hiện đại, kết hợp cách tiếp cận tài sản và chi phí hoạt động để đánh giá hiệu quả kỹ thuật trong đánh giá hiệu quả hoạt động kinh doanh của NHTM Việt Nam trong giai đoạn sau khủng hoảng tài chính 2007-2008 và kéo dài đến sau khi giãn cách xã hội do đại dịch cúm Covid-19 xảy ra từ đầu năm 2020 đến 2021. Các nghiên cứu trong nước thường sử dụng phương pháp DEA hoặc SFA hoặc cả hai để so sánh nhưng cách tiếp cận thường chỉ theo tài sản, thu nhập hoặc chi phí,... chưa đánh giá tổng thể được tác động đa chiều đối với hoạt động đặc thù của NHTM. Hiệu quả kỹ thuật được đánh giá đem lại kết quả toàn diện hơn và thể hiện rõ sự phù hợp trong thực tế. Các biến đầu vào/đầu ra trên cơ sở tiếp cận hiện đại đã đem lại kết quả ước lượng hiệu quả kỹ thuật có độ tin cậy cao khi kết quả ước lượng cho thấy mức độ tương đồng cao với thực tế trong giai đoạn nghiên cứu.

Trong nghiên cứu này, tác giả còn sử dụng thêm các biến độc lập phản ánh sự ảnh hưởng trực tiếp đến hiệu quả hoạt động như: Loại hình sở hữu, số lượng nhân viên, mức độ đa dạng hóa thu nhập và thị phần của các NHTM. Các biến được tập hợp theo nhóm các biến nội tại, biến môi trường ngành và biến vĩ mô, phương pháp này cho sự đánh giá tác động 1 cách đầy đủ hơn so với các nghiên cứu trước đây.

Ý nghĩa thực tiễn:

Cung cấp cơ sở thực tiễn về tác động của các nhân tố đầu vào/đầu ra đến hiệu quả

kỹ thuật trong đánh giá hiệu quả hoạt động kinh doanh các NHTM giúp cho các nhà quản trị điều hành tham khảo, góp phần chỉ ra các điểm hiệu quả/phi hiệu quả nhằm điều chỉnh/cải tiến các nhân tố trọng yếu gia tăng hiệu quả hoạt động kinh doanh tại chính ngân hàng do mình quản trị và đồng thời đề xuất các gợi ý chính sách.

Kết quả nghiên cứu đã chỉ ra được sự tương quan phù hợp với thực tế hoạt động kinh doanh của các NHTM được nghiên cứu trong giai đoạn 2009-2021. Đa số các NHTM đều đạt được hiệu quả kỹ thuật khá cao và có xu hướng thay đổi ngày càng tốt hơn. Quy mô hoạt động ngày càng tăng trưởng đi kèm với hiệu quả kỹ thuật cũng được cải thiện tốt hơn. Các NHTM có xu hướng thay đổi tiến bộ công nghệ ngày càng mạnh mẽ và góp phần nâng cao năng suất giúp cải thiện hiệu quả hoạt động kinh doanh của NHTM.

Với lợi thế về quy mô hoạt động kinh doanh, các NHTM nhà nước đã cho thấy hiệu quả quy mô đã đóng góp tích cực vào hiệu quả hoạt động kinh doanh. Chỉ số năng suất nhân tố tổng hợp TFP đã cho thấy các NHTM đã có sự cải thiện qua từng năm và nâng cao năng suất trong hoạt động kinh doanh. Sự thay đổi mang lại hiệu quả hoạt động kinh doanh nhờ sự đóng góp lớn trong gia tăng hiệu quả kỹ thuật và sự thay đổi tiến bộ công nghệ. Các ngân hàng tiếp tục cải thiện về năng suất thông qua việc thay đổi công nghệ nhằm tối ưu các chi phí hoạt động dư thừa.

Trong giai đoạn nghiên cứu, các NHTM đã có sự suy giảm hiệu quả do quá trình mở rộng quy mô quá mức dẫn đến gia tăng chi phí hoạt động thiếu kiểm soát, đặc biệt là hoạt động mở rộng quy mô mạng lưới ồ ạt đẩy chi phí tăng cao nhưng hiệu quả mang lại chưa tăng tương ứng. Bên cạnh đó, kết quả hồi quy đã cho thấy các NHTM có sở hữu nhà nước góp phần làm tăng hiệu quả hoạt động kinh doanh. Ngoài ra, nghiên cứu còn chỉ ra được mối tương quan nghịch chiều giữa tốc độ tăng trưởng kinh tế với hiệu quả quy mô. Tăng trưởng kinh tế không đi kèm với việc tăng trưởng quy mô sẽ đem lại hiệu quả hoạt động kinh doanh tốt hơn.